

Posudek školitele na diplomovou práci

Anny Lebedové

Barbey d'Aurevilly mezi romantismem a dekadencí

(Univerzita Karlova, Filozofická fakulta, Ústav románských studií, září 2017)

Jak napovídá titul diplomové práce, hlavním autorčiným záměrem bylo vystopovat, do jaké míry lze vybraná díla Barbeye d'Aurevilly považovat za předvoj dekadentních poetik, tak jak se ustavily ve Francii počínaje osmdesátými lety 19. století. Těžištěm autorčina spisu je motivická a tematická analýza románů *Očarovaná* (či také a možná lépe *Uhrnutá*) a *Ženatý kněz*. V úvodních, spíše kompilačně pojatých kapitolách Anna Lebedová představuje romantismus a dekadenci, přičemž se opírá o autority jako Paul Bénichou či Jean de Palacio. Extrakce zakládajících rysů dobově stylových kategorií jí pak poskytuje dobrá kritéria pro jemné posouzení obou výše zmíněných děl, v čemž tkví zásadní přínos této vyzrálé práce. Předestřené rozbory jsou přesné, střízlivé, nikdy se neuchylují k prostoprávdám a banálnímu zobecnění. Velmi oceňuji, že se Anna Lebedová rozhodla vypustit stručné a poněkud školometsky pojaté kapitoly o historickém a obecně kulturním kontextu. Její přístup je přemýšlivý, vždy se opírá o rozbory konkrétních ukázek a všechny teze podepírá dobře volenými argumenty. Práci jsem s Annou Lebedovou mnohokrát konzultoval a výsledek svědčí o tom, že si řadu mých připomínek vzala k srdci. Lituji toliko, že závěrečné korektury proběhly spěšně, což místy velmi kvalitní dojem i skutečný čtenářský zážitek, který tato práce skýtá, poněkud kazí. Ve finální podobě textu se bohužel kromě jiných formulačních nešvarů (nejčastěji morfosyntaktických a sem tam i pravopisných) objevují lexikální a zejména syntaktické galicismy v takové přemíře, že pro francouzštinu znajícího čtenáře není neobtížné dovést jejich původní protějšky. Na druhé straně však vysoce oceňuji autorčinu schopnost napsat vytříbený text a její mírně poeticky laděný styl je mi rozhodně sympatičtější než krkolomný „newspeak“ některých současných literárněvědných analýz.

Nemá smysl, abych v tomto posudku reprodukoval obsah práce, tím spíše, že interpretace a rozbory Anny Lebedové souzní s mým osobním náhledem na pozdně romantického a v Čechách mimochodem velmi známého a čteného Barbeye (vycházely dokonce celé Sebrané spisy, byl

důležitý nejen pro okruh J. Floriana, ale rovněž pro české dekadenty; mezi jeho překladateli nacházíme řadu zvučných jmen). Jelikož za vlastní smysl obhajoby považuji odbornou rozpravu, dovoluji si předestřít několik podnětů, které se mně vynořily při opětovné četbě *Uhranuté*, a podotýkám, že necílím k tomu, abych teze Anny Lebedové popíral, jen si myslím, že jsou k jejímu čtení komplementární, a budu tedy rád, pokud se k nim během obhajoby vyjádří. Pokusím se je zformulovat velmi stručně v několika bodech a formou otázky.

1) Autor využívá ich-formy. Proč? Co mu to umožňuje? Vstupuje do děje jako aktér, nezúčastněný pozorovatel nebo pouhý pamětník? Jak by román vyzněl, kdyby Barbey ich-formu nezvolil?

2) V pásmu vypravěče se velmi často setkáváme s aktualizací přesahy a časoprostor vyprávěného příběhu je tak poměřován s aktuálním světem vypravěče. Jaká je funkce těchto digresí a přesahů?

3) Polopřímá řeč a tzv. *couleur locale*. Zkuste v románu vybrat jednu ukázkou a stručně ji analyzovat. A jakého efektu Barbey dosahuje míšením pásem vypravěče a postav? S tím úzce souvisí i následující bod.

4) Užití nářečních výrazů nejenom v dialozích, ale i v pásmu vypravěče. Jaká je jejich funkce?

5) Barbey byl ve své době mnohými zatracován jako autor amorální. Jaká vypravěčská strategie v *Uhranuté* tomuto osočení zabraňuje?

6) Kdyby Vám někdo zadal úkol sepsat práci na téma „dekadentní román v realistickém hávu“, jak byste postupovala, na jaké konkrétní momenty v *Uhranuté* byste upozornila?

Pro školitele je ideální, může-li s adeptem na akademický titul rozmlouvat v nešálivé naději, že na jeho otázky odpoví. Jsem přesvědčen, že Anna Lebedová na tento dialog přistoupí. A dokážu si navíc představit, že by její dosavadní rozbor mohl posloužit i jako velmi dobrý podklad pro rigorózní či disertační práci. Její spis samozřejmě doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení „výborně“.

V Hamburku 30. srpna 2017

PhDr. Závěš Šuman, Ph.D.